

Kriz, Tarım, Mısır, Pamuk

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

Dünya Bankası'nın dünyanın başına açtığı belaların haddi yok. Bugün Akdeniz'den komşumuz Mısırlıların başına gelenleri anlatacağım. Mısır büyük bir ülke. Türkiye'den 10 milyon fazla nüfusu, yüzde 20 daha geniş toprakları var. Ülkenin çoğu çöl ancak geriye kalan 100.000 kilometrekare, dünyanın en verimli toprakları. Memleket aslen gezegenin en büyük açık hava serası!

MISIR'IN PAMUĞU

Dünyanın en değerli pamuğu Mısır'da. Uzun elyaflı denilen bu pamuk çok pahalı tekstil ürünlerinde kullanılıyor. Mısır'ın dış ticarete uzun yıllar en önemli gelir kaynağı da pamuk. Dünya Bankası uzmanları bunu biliyor. Mısır'ın gelişmesi ve özellikle pamuk gibi dünya piyasalarında mukayeseli avantaja sahip olduğu ürünlerde daha önemli bir rol oynaması için serbest piyasa reformlarını uygulaması gerektiğini söylüyorlar. Kardeş kurumları IMF yoluyla finans vanaları ellerinde olduğu için uzmanların dediği yapılmak zorunda. Tarımda özelleştirme ve piyasa reformları başlıyor.

ABD'NİN FENDİ

Dünya Bankası Mısır'ı güya geliştirirken, ABD Mısır'ın pamuk tohumunu kendi memleketine taşıyor. SUPIMA pazarlama örgütü vasıtası ve muazzam devlet desteğiyle uzun elyaflı pamuk yetiştirmeye başlıyor. Mısırlı köylüler ise artan girdi maliyetleri ve kredisizlik yüzünden her neoliberal adımdan sonra piyasadan iki adım uzaklaşıyor.

İŞTE FOTOĞRAFI

Yukarıdaki fotoğraf şunu anlatıyor: Mısırlılar pamuk yetiştirmez oluyor. ABD'li üreticiler 1987'de Mısır'ın dünya piyasalarındaki tahtını deviriyor. ABD ise Neo-liberalizmin ilk çeyrek yüzyılında piyasa payını beş kat artırıyor. Pamuk fiyatını düşürüp ABD pamuğu alana kredi açarak, Dünya Bankası reformları sayesinde güçsüzleşmiş Mısır köylüsünü yerle bir ediyorlar.

DÜNYA BANKASI HÂLÂ...

Mısır artık pamuğunu da kaybedeyazmışken, Dünya Bankası uzmanları 2001 ülke raporunda bakın ne yazıyorlar. “Analizlerimiz gösteriyor ki Mısır’ın dünya pamuk piyasasındaki payını özellikle uzun elyafli pamukta artırabilmesi için ciddi bir potansiyeli vardır. Bunu başarabilmesi için yapması gereken, pamuk sektörü reformlarını bir an önce tamamlamak ve tohum piyasalarını serbest piyasa sistemine geçirmektir.”

TEŞEKKÜRLER TÜRKİYE

“Biz sizin canınıza okuruz. Pamuğunuzu dünyadan sileriz. Üstüne bir de tohumunuzu tamamen isteriz” diyen bir banka hâlâ Mısır’da aktif. Ve ne için? 980 tane ABD şirketi kâr etsin diye 5 milyon Mısırlı çiftçiyi yok etmek için. Artık Dünya Bankası’nın bazı çalışanları bile pes etmiş durumda. Dünya Bankası önerileriyle bir yere gidilemeyeceğini akademik dergilerde bile ilan ettiler. Biz ne yapıyoruz? Dünya Bankası’yla el sıkışmaya, IMF den para alıp zenginimizi kurtarmaya çalışıyoruz. Bu krizde hata yapmayalım bari.

Kırılacak eli öpenler başına geleni hak edenlerdir.

NOT: 29 Kasım mitingi için çalışırken kaza geçiren Eğitim Sen Ankara 2 No’lu Şube Başkanı Tuğrul Çulfa’ya acil şifa diliyorum.